

AVFALLSDILEMMAT

Ekonomisk Västånd vs Miljöeffekter

UMEÅ UNIVERSITET

Sef Meens-Eriksson
sef.eriksson@umu.se

Nationalekonomi A

- All handel är bra !!
- Sverige bra på stål, Norge bra på fisk
- Fokusera på det du är bra på och byt till dig det du är sämre på
- Alla tjänar på handel !!

Byteshandel med mat

Triangular Trade Routes

NORTH
AMERICA

Thirteen
Colonies

Caribbean
Islands

PACIFIC
OCEAN

SOUTH
AMERICA

ATLANTIC
OCEAN

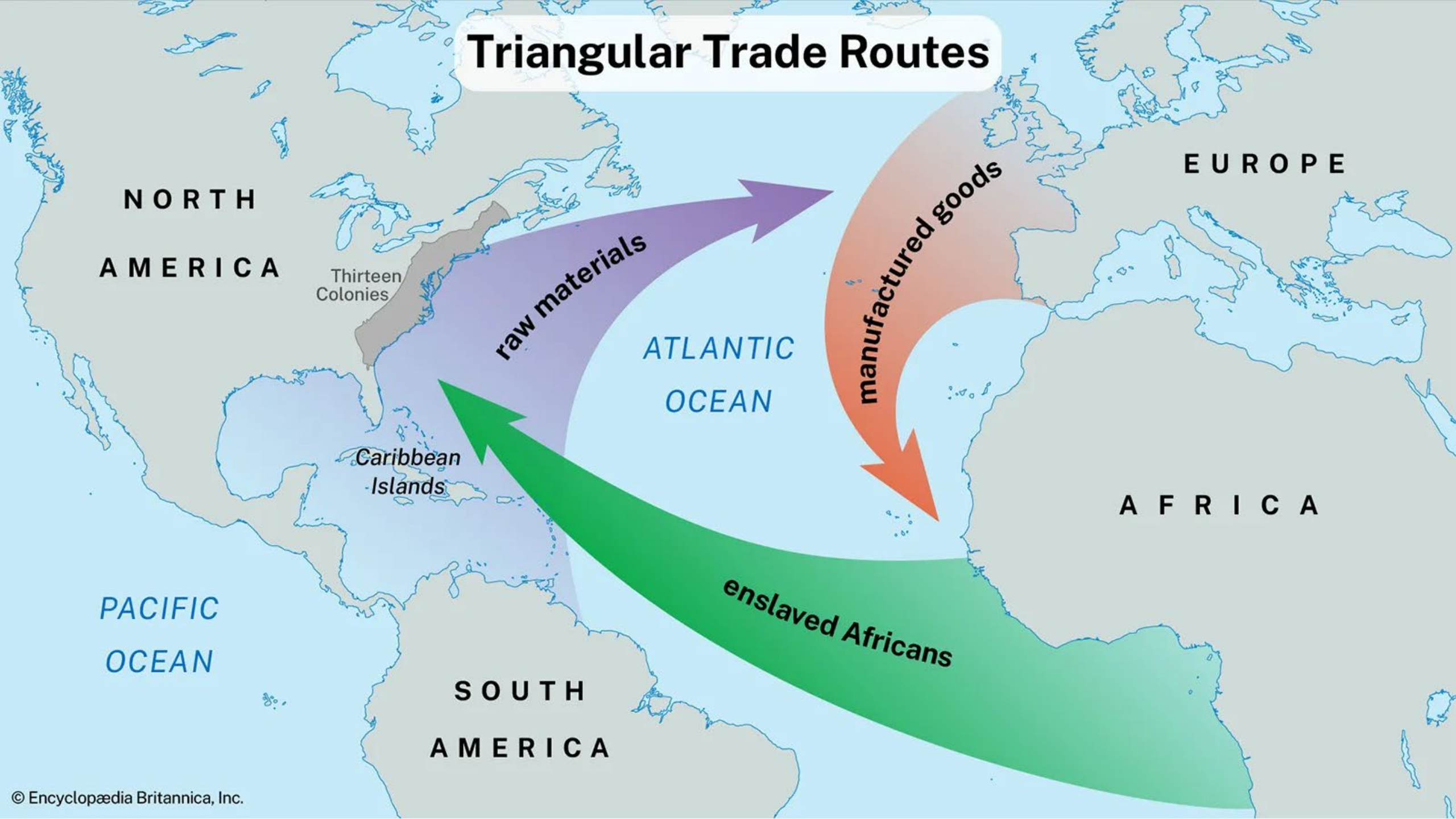
EUROPE

A F R I C A

raw materials

manufactured goods

enslaved Africans

Triangulärhandeln över Atlanten

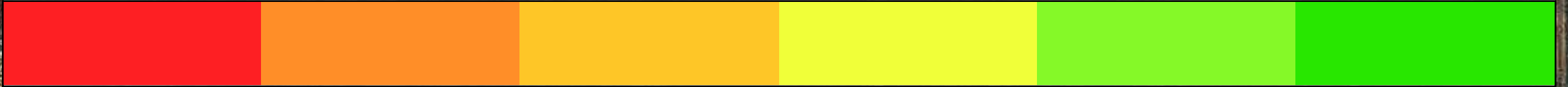
Win – Win?

- Vad säger intuitionen?
- Byteshandel med mat
- Slavhandel
- Moralisk kompass guidar oss

Handel – Win Win?

- De som handlar är alltid nöjda
- Men tredje part kan ta skada
- Hur balanseras nyttor/skador?

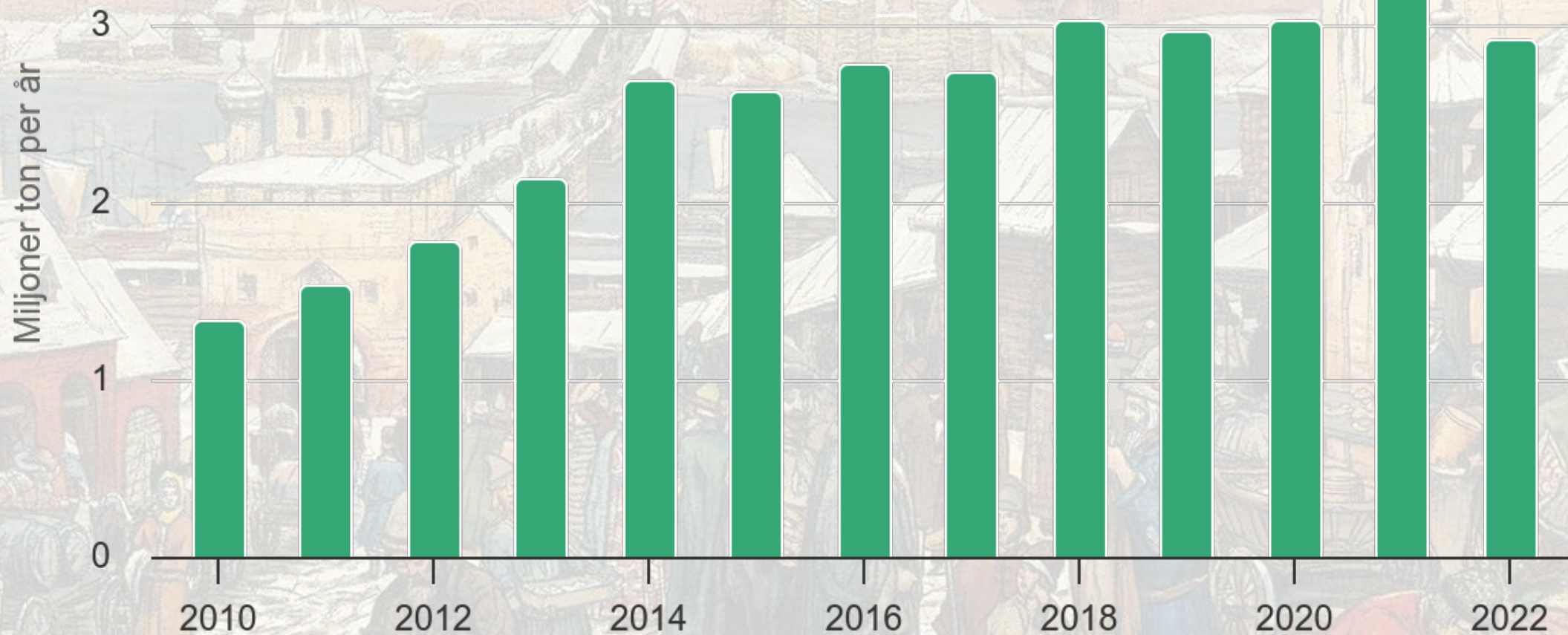
Handel med Avfall – Win Win?

Vart placerar vi
Restavfall?

Sveriges import av restavfall

Sveriges import av restavfall

- $Kr/MWh_{thermisk}$ BIO IMPORTAVFALL

Privata kostnader

Drift	299	215
EP	-	-90
Material	-	-8

- Handlande parter kommer vara positiva **299** **118**

Miljökostnader

Förbränning	31	137
Transport	1	37
Deponi	-	-83
	32	91

- ... och inte beaktar?

Total kostnad **333** **210**

Sveriges import av restavfall

<i>Kr/MWh_{thermisk}</i>	BIO	IMPORTAVFALL
Privata kostnader		
Drift	299	215
El	-	-90
Material	-	-8
	299	118
Miljökostnader		
Förbränning	31	137
Transport	1	37
Deponi	-	-83
	32	91
Total kostnad	333	210

OBS! vudresultat

- Systemgränser spelar storroll
- Svensk avfallsimport ett bredare perspektiv
... 37% lägre för ...
- Hjälper länder att fasa ut re ...
... deponi? ... transporter spelar ...
- Konkurrerar samtidigt med materialåtervinning

Ger dyr förbränning mindre restavfall?

Bakgrund

- Politiska ambitioner att skifta från förbränning till materialåtervinning (Avfallshierarkin)
- Ekonomiska styrmedel i fokus
  - Avfallsförbränningskatt i 9 EU-länder
  - Högre pris på CO₂-utsläpp

Grus i maskineriet?

- Dyrare förbränning betyder inte med nödvändighet att hushållen minskar restavfall
- Är kommuner barriär för prissignal?

Ger dyr förbränning mindre restavfall?

Grus i maskineriet?

- Dyrare förbränning betyder inte med nödvändighet att hushållen minskar restavfall
- Är kommuner barriär för prissignal?

Data Hur reagerar kommunerna?

- 2) Hur reagerar hushållen?
  - 3) Totala effekten?
- Kommuners kostnad för förbränning
  - Typ av insamlingsssystem
    - Bioavfall
    - Förpackningar (fyrpack etc.)
    - Vikttaxa
  - Kvantitet restavfall
  - År 2010–2019

Ger dyr förbränning mindre restavfall?

1) Hur reagerar kommunerna?

2) Hur reagerar hushållen?
1 % högre förbränningskostnad

- 3) Totala effekter?
• → 0,04 kr/kg högre vikttaxa
• Påverkar inte insamlingsystem

2) Hur reagerar hushållen?

Restavfall minskar med

- 5% om vikttaxa +1 kr/kg
- 24% vid insamling av bio
- 9% vid fastighetsnära förp.insamling

3) Totala effekter?

- Kommuners kostnad för förbränning
- Hushållen påverkas av förändrad förbränningskostnad enbart genom förändrad vikttaxa
- Förpackningar (fyrfack etc.)
- 1% högre förbränningskostnad ger -0.2% mindre restavfall
- Vikttaxa
- Kvantitet restavfall
- År 2010–2019

Tack!

Sef Meens-Eriksson
Sef.eriksson@umu.se
070 53 23 430

UMEÅ
UNIVERSITET